

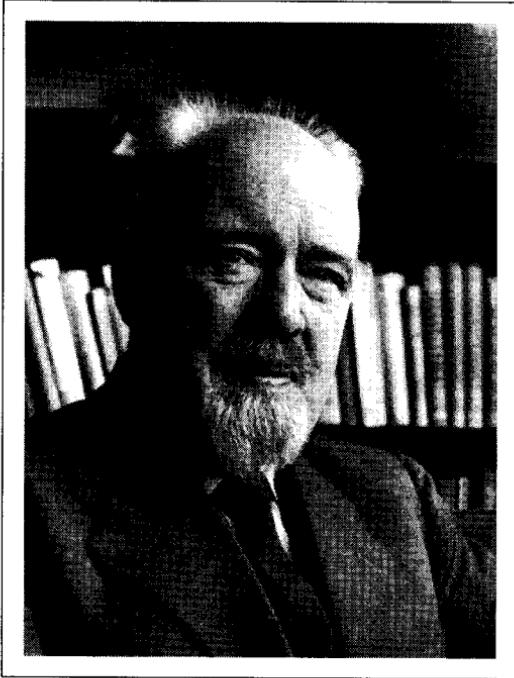
پیتر خیل

استفاده و سوءاستفاده از تاریخ

ترجمه حسن کامشاد

فرهنگ جاوید

پیتر خیل

۱۹۶۶ - ۱۸۸۷

فهرست

٩	درباره نویسنده
١٣	یادداشت نویسنده
١٧	بخش اول استفاده و سوءاستفاده از تاریخ
٣٧	فصل یکم
٥٩	فصل دوم
	فصل سوم
٨٣	بخش دوم آیا می‌توانیم الگوی گذشته را ترسیم کنیم؟ مناظرة پیتر خیل با آرنولد توینبی
١٠٣	نمایه

درباره نویسنده

پروفسور پیتر چیل^۱ (۱۸۸۷-۱۹۶۶)، مورخ نامدار هلندی، از ۱۹۱۹ تا ۱۹۳۵ استاد تاریخ هلند در دانشگاه لندن، و از ۱۹۳۶ تا ۱۹۵۸ استاد تاریخ جدید در دانشگاه اوترخت هلند بود. او تحصیلات خود را در دانشگاه لیدن^۲ به انجام رساند و از آن جا درجه دکتری تاریخ گرفت. در ۱۹۱۳ با سمت خبرنگاری یکی از روزنامه‌های روتردام به لندن رفت و شش سال نخست اقامت در انگلستان را در میان تلاطم جنگ جهانی اول گذرانید. پس از جنگ به استادی کرسی نوبنیاد تاریخ هلند در دانشگاه لندن برگزیده شد و سالیانی در این مقام به تدریس و ترویج تاریخ و تمدن کشور خود پرداخت. پیتر چیل یکی از پایه‌گذاران نهضت نوین فلاندر بود که در دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ رونق یافت و خویشی و پیوند مردم هلند با فلاندر را تبلیغ می‌کرد. همین مضمون الهام‌بخش وی در تفسیر تازه تاریخ هلند، و پیکار با ضد حکومت بروکسل شد: شورش هلند، ۱۵۵۵-۱۶۰۹^۳ (۱۹۳۲) و هلند

1. Pieter Geyl

2. Leiden

3. *The Revolt of the Netherlands, 1555-1609*

۱۰ استفاده و سوءاستفاده از تاریخ

تقسیم شده، ۱۶۰۹-۱۶۴۸ (۱۹۳۶) از دستاوردهای این دوره از زندگی اوست. فرون بر این، در شماری از فعالیت‌های سیاسی رادیکال دیگر نیز شرکت داشت و بدین سبب، در ۱۹۳۵ که نامزد کرسی استادی تاریخ هلند در دانشگاه اوترخت^۱ شد، مقامات بالا با وی مخالفت کردند، ولی شهرت خیل آنان را ناکام گذاشت.

آن گاه جنگ جهانی دوم درگرفت و آلمانی‌ها پیتر خیل را گروگان گرفتند. سیزده ماه در بوخنوالد^۲، و بیش از دو سال در اردوگاه‌های گوناگون دیگر زندانی بود. در ۱۹۴۴، اندکی پیش از پایان جنگ، آزاد شد. در مدت اسارت چند قطعه شعر سرود که مخفیانه منتشر شد؛ همچنین یک رمان پلیسی و کتاب مشهور ناپلئون، موافق و مخالف^۳ (۱۹۴۴) را نگاشت. پس از بازگشت به هلند، به نهضت مقاومت پیوست و دیگریار جان خود را به خطر انداخت. جنگ جهانی دوم، به‌هرحال، نقطه عطف زندگی وی بود، و در پایان جنگ بود که این شورشی کهنه‌کار، خود را در جامعه دانشگاهی اروپا شخصیتی مرجع و عالی مرتبه یافت.

ولی این شهرت آسان به دست نیامد چراکه آسیب بزرگش آن بود که خیل نتوانست تاریخ اقوام هلندی‌زبان^۴، کار عمده خود را به پایان برساند. پس از جنگ، پیتر خیل وقت خود را بیش‌تر صرف نوشتن مقالات جدلی کرد. بی‌جهت نیست که مجلدات مجموعه مقالات خود را نبردها و زورآزمایی‌ها^۵، مباحثه با مورخان^۶ (۱۹۵۵)، و برخوردها در تاریخ^۷ (۱۹۶۱) نام نهاد.

آماج یکی از این درگیری‌ها، کتاب ستრگ مطالعه‌ای در تاریخ^۸ آرنولد جوزف توینی بی^۹ بود که یکی از اشتغالات ذهنی پایدار زندگی خیل شد. (مناظره رادیویی این دو استاد در قسمت دوم کتاب حاضر آمده است).

1. *Divided the Netherlands, 1609-1648*

2. Utrecht

3. Buchenwald

4. *Napoleon, For and Against*

5. *History of Dutch-Speaking peoples*

6. *Battles and Tournaments*

7. *Debates with Historians*

8. *Encounters in History*

9. *A Study of History*

۱۰. رجوع کنید به: صفحه ۶۳، پانویشت ۵ کتاب حاضر، (متوجه)

در حین سفرهای مکرری که پیتر څیل برای تدریس و ایراد خطابه به امریکا داشت، گذشته از درس‌گفتارهای متعدد دانشگاهی، که استفاده و سوءاستفاده از تاریخ نمونه‌ای از آن‌هاست، کتابی هم درباره «جنگ‌های داخلی امریکا» نگاشت.

پیتر څیل در واپسین سال‌های زندگی خود، هم در هلند و اروپا و هم در امریکا، به افتخارات بسیاری نایل شد، و در ۱۹۶۶ در هلند درگذشت.

یادداشت نویسنده

کتاب کوچک حاضر مرهون دعوت دانشگاه بیل از من برای ایراد درس‌گفتارهای تری^۱ در ۱۹۵۴ است که نمی‌توان آن را بدون قدردانی گذاشت. سپاس من نه تنها برای افتخاری است که نصیبم شد، بلکه این دعوت تشویقم هم کرد تا اندیشه‌هایی را که پس از جنگ ذهنم را مشغول داشته بود و تاکنون کمایش پراکنده بیان شده است، به‌شکل همبافت و پیوسته ارایه کنم. این اندیشه‌ها همواره با مسائل واقعی تاریخی و تاریخ‌نگاری سخت درهم‌تنیده است — برای نمونه کتابم ناپلئون، موافق و مخالف، و شماری مقاله و خطابه که زیر عنوان مباحثه با مورخان به‌چاپ رسیده است.

خاطرات خوش اقامت کوتاهم در نیو هیون^۲، در اکتبر ۱۹۵۴، و پذیرایی گرم و محبت‌آمیز همکاران و دانشجویان هرگز از یادم نخواهد رفت. سپاس ویژه از دیوید هورن^۳، که در تهیه این درس‌گفتارها برای

1. Terry

2. New Haven

3. David Horne

۱۴ استفاده و سوءاستفاده از تاریخ

انتشار یاری ام داد و سختگیری های مرا برتافت، و قدردانی از شماری پیشنهادهایش که با خرسندی پذیرفتم.

پیتر خیل

اوترخت، ۷ آوریل ۱۹۵۵